

Cosmin Marinescu: Economia României are nevoie mai mult ca oricând de stabilitate si predictibilitate

Economia României are nevoie mai mult ca oricând de stabilitate si predictibilitate, dincolo de riscurile sanitare, care continua sa fie prezente, sustine consilierul prezidential, Cosmin Marinescu, într-o analiza postata pe blogul sau.

"Cresterea economica este una din temele importante aflate în dezbateri, cu precadere în etapa actuala de redresare, iar datele privind cresterea din trimestrul 2 au redeschis diverse întrebări privind sustenabilitatea evolutiilor din economia noastra. Dincolo de riscurile sanitare, care continua sa fie prezente, economia are nevoie mai mult ca oricând de stabilitate si predictibilitate. În marea lor majoritate, opiniile specialistilor au indicat un element comun, anume faptul ca economia post-pandemie marcheaza un reviriment neasteptat", arata consilierul prezidential.

El considera ca din acest punct încep însa disputele, date fiind si preocuparile privind cresterea preturilor si nivelul de trai al oamenilor: de unde vine aceasta crestere economica - "din consum ori din investitii?", sau "unde se duce cresterea economica în contextul post-pandemie?".

Avansul de 13% din trimestrul 2 al anului curent plaseaza România între tarile europene cu performante bune, în raport cu scaderea economica aferenta contextului de lockdown din 2020.

"Astfel, România reuseste sa revina la nivelul PIB de dinaintea pandemiei. Calculele arata ca PIB în Q1, respectiv Q2 2021, a crescut cu 2,2%, respectiv 1,7%, fata de Q1 si Q2 2019, pentru a lua ca reper anul de dinaintea pandemiei. Daca ne raportam însa la 2020, cresterea economica pe semestrul I al anului curent este de 6,5%. În aceste conditii, pentru materializarea prognozei actuale de 7% crestere economica în 2021, dinamica economiei pe semestrul 2 ar trebui sa accelereze cu circa 7,2%. De aici probabil si unele opinii ca rezultatele din Q2 2021 ar fi sub asteptari", mentioneaza Marinescu pe blogul sau.

Acesta considera ca pentru a vedea în ce masura cresterea economica se bazeaza pe consum, respectiv pe investitii, trebuie analizate contributiile factorilor la cresterea PIB, atât ca raport relativ, cât si în dinamica fata de anii anteriori.

Potrivit estimarilor Comisiei Nationale de Strategie si Prognoza aferente anului curent, cele 7 puncte procentuale de crestere economica se compun din: + 5,2 puncte procentuale datorate consumului, + 2,2 puncte procentuale datorate investitiilor brute, + 1,1 din variatia stocurilor si - 1,5 puncte procentuale aferente deficitului balantei comerciale, "care se adânceste progresiv".

"Datele arata ca, în proportie covârșitoare, cresterea economica se bazeaza pe consum, ceea ce era de asteptat pe fondul pandemiei, când comportamentul economic a fost unul prudent si oamenii au amânat diverse achizitii. De altfel, revenirea din criza pandemica nici nu se putea concepe fara un driver cheie din partea consumului. Trebuie sa fim sinceri în privinta economiei si sa acceptam realitatea ca, în anul post-pandemie, cresterea economica este antrenata prioritar de revenirea consumului. Nu trebuie neglijata aceasta evolutie previzibila, când consumul a revenit rapid si în forta. De altfel, în vremuri de normalitate, consumul este indicator al prosperitatii si al nivelului de trai. Nu este gresit sa revenim din pandemie pe baza consumului, însa trebuie vazut unde se duce acest consum si daca antreneaza productia nationala în mod sustenabil", explica consilierul prezidential în analiza citata.

Pe de alta parte, investitiile cunosc un reviriment remarcabil în comparatie cu anii premergatori crizei, poate cu exceptia anului 2019, atunci când formarea bruta de capital fix "explica" 2,7 puncte procentuale din cresterea

economica anuala de 4,1%.

"Începând cu anul curent, investițiile din economie sunt estimate cu un ritm de creștere superior celui al consumului, evoluție promițătoare pentru schimbarea modelului de creștere în anii următori. Însa, avansul estimat al investițiilor se bazează preponderent pe sectorul bugetar (+22%) și în mai mică măsură pe investițiile private (+5,8% în termeni reali)", subliniază oficialul prezidențial.

În opinia sa, implementarea eficientă a Planului Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) poate aduce un boom în materie de investiții publice.

În prezent, prin proiectul de rectificare bugetară, cheltuielile totale pentru investiții cresc la 68,5 miliarde lei, alocări distribuite echilibrat între fondurile europene (33,8 miliarde lei) și cele naționale (34,7 miliarde lei). Pe viitor, însă, balanța trebuie să încline hotărâtor în favoarea fondurilor europene, susține Marinescu.

"În privința acestor "investiții publice", factorul cheie ține de calitatea execuției bugetare. Implementarea proiectelor de investiții trebuie să meargă în ritm accelerat în restul anului, astfel încât execuția bugetară să recupereze întârzierile și prevederile bugetare să fie integral realizate, dincolo de influențele nominale provenite din creșterea puternică a prețurilor la unele materiale, precum cele de construcții, de exemplu", apreciază oficialul.

De asemenea, Marinescu afirmă că o atenție deosebită trebuie atribuită investițiilor private, deoarece "sectorul privat este locomotivă sustenabilă în economia de piață". Proiectele de investiții publice adeseori sunt suspectate de misalocări ori caracter discreționar - cum a fost cazul PNDR.

"Spre deosebire, investițiile private sunt economice par excellence, căci doar acestea suportă riscul antreprenorial și trebuie validate de piață, prin calcule de profitabilitate. În această privință, sectorul antreprenorial românesc se redresează și el treptat, evident în ritmuri diferite de la un sector la altul, în ciuda faptului că unele scheme de ajutor de stat (M2 și M3) așteptate în 2021 au întârziat sau au fost amânate", mai scrie acesta pe blog.

Trebuie însă remarcate evoluțiile pozitive din sfera investițiilor străine directe (ISD), care și-au revenit rapid față de caderea din anul 2020, în contextul unui mediu investițional extern caracterizat de abundența lichidității pe piețele financiare.

Dinamica pozitivă a investițiilor străine directe este însă contrabalansată de adâncirea accelerată a deficitelor externe, susține consilierul prezidențial, ceea ce face ca acoperirea deficitului de cont curent în ISD să reintre pe un trend descrescător. Tocmai de aceea este esențial gradul în care creșterea economică din anii următori va reuși să atenueze povara deficitelor externe.

"Dacă ne întrebăm unde se duce creșterea economică, trebuie respinse de la bun început unele interpretări speculative, care pretind, de exemplu, că "degeaba avem creștere economică dacă aceasta nu se vede în buzunarele oamenilor". În general, în anii de ieșire din crize, economia se recuperează iar creșterea economică nu poate fi la fel de incluzivă precum în perioadele de normalitate în dinamica economică", subliniază Marinescu în analiza sa.

Cu toate acestea, pot fi menționate evoluțiile pozitive așteptate, cum ar fi reducerea ratei șomajului sub 5%, creșterea numărului mediu de salariați cu peste 100 de mii de persoane, dar și creșterea câștigului salarial mediu cu circa 7%, ceea ce lasă loc unei creșteri salariale reale de aproape 3%, așa cum rezultă din estimările recente ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoza.

"Trebuie să recunoaștem că, în anul ieșirii din criză, creșterea veniturilor nu este o realizare tocmai facilă. Revenirea economică actuală arată, totuși, consolidarea unui cadru de producție și investiții mai favorabil creșterii veniturilor în viitor", apreciază Cosmin Marinescu.

În privința situației fiscal-bugetare, revizuirea prognozei de creștere economică de la 4,3% - la momentul legii bugetului, la o creștere de 7% a PIB real, vine cu estimări dintre cele mai consistente în planul veniturilor bugetare. Astfel, veniturile bugetare sunt estimate să crească cu 17,6 miliarde lei față de legea bugetului. Realizarea acestor venituri preconizate va fi efectul nemijlocit al creșterii economice, afirmă consilierul prezidențial.

Înșă, în ciuda creșterii puternice a veniturilor, bugetul național încă nu intră pe traiectoria de consolidare care ar fi corespuns acestui plus de creștere economică. Prima rectificare bugetară lasă practic neschimbat deficitul bugetar, ca pondere în PIB, așteptând probabil confirmarea estimărilor. În acest context, o provocare esențială rămâne înșă controlul unor categorii de cheltuieli, care au făcut salturi neașteptate în raport cu programul bugetar inițial.

În privința evoluțiilor macro pe partea de utilizare a PIB, Cosmin Marinescu arată că avansul consistent al consumului atrage adâncirea deficitului comercial și a deficitului de cont curent.

"Astfel, așa cum am mai arătat, în ciuda creșterii economice dar mai bine spus și datorită factorilor acesteia, dezechilibrele externe se adâncesc mult peste nivelurile pre-pandemie. Deficitul de cont curent arată că în continuare consumăm mai mult decât producem. Adâncirea deficitului de cont curent din ultimii ani a fost determinată în principal de deteriorarea balanței comerciale a marfurilor, în condițiile în care România manifestă o dependență structurală față de importurile pentru anumite categorii de bunuri", explică acesta.

De exemplu, din grupa bunurilor care generează deficit comercial, 4 categorii de bunuri cumulează circa 50% din deficitul comercial total în perioada 2019-2021, respectiv substanțe și produse chimice, petrol brut și gaze naturale, produse alimentare, calculatoare și produse electronice. Dintre acestea, categoria produselor chimice reprezintă 18% iar produsele alimentare 12% din deficitul comercial total, în creștere față de anii anteriori. Aceste evoluții arată cum creșterea consumului intern se transferă în bună măsură în creșterea importurilor, ceea ce dezavantajează producția locală.

În opinia sa, problema cu aceste deficite externe este că România face nota discordantă față de țările din regiune, care acumulează în această perioadă excedente comerciale. "Sunt evoluții contrastante care trebuie să ne dea de gândit în privința competitivității noastre externe. Ameliorarea acesteia necesită măsuri eficiente de promovare a exporturilor și o strategie inteligentă de atragere a investițiilor productive. La evoluțiile macroeconomice de mai sus se adaugă inflația, iar creșterea puternică a prețurilor la energie electrică, gaze naturale și carburanți arată că provocările în planul deciziilor de politică economică nu sunt deloc puține în perioada următoare", subliniază consilierul prezidențial.

În privința creșterii prețurilor la produsele energetice, protejarea corespunzătoare a consumatorilor vulnerabili devine "prioritatea zero a toamnei", așa cum guvernul a anunțat deja. Din păcate, scumpirea produselor energetice, generată preponderent de factori exogeni, s-a suprapus în mod nefericit peste etapa de liberalizare a pieței de energie, când consumatorii casnici ar fi trebuit să resimtă beneficiile scăderii prețurilor, se arată în analiza consilierului prezidențial.

Deși creșterea economică este uneori stimulată de mici "doze" inflationiste, surcile de amploare ale unor prețuri cheie, precum cele la materiale de construcții, energie electrică, gaze naturale, pot ajunge să perturbe serios sectorul productiv, cu consecințe economice și sociale dintre cele mai profunde și de durată, a mai scris acesta pe blog.

În prezent, excesul de cerere existent în economia globală trage în sus atât producția, cât și prețurile - aflate și sub presiunea distorsiunilor pe lanțurile de aprovizionare în cazul unor materii prime și materiale. Înșă, pe măsura ce inflația și datoriile publice devin realități tot mai îngrijorătoare, politica economică va marca o schimbare de direcție, pentru a face totodată chiar damage control post relansare economică, avertizează Marinescu.

La scara globala, actualul context macroeconomic dezvaluie un trade-off care trebuie sa preocupe decizia de politica economica.

În opinia consilierului prezidential, solutia anti-inflationista de temperare a cererii, prin întarirea politicii monetare si reducerea deficitelor bugetare, va încetini cresterea preturilor, dar va domoli si cresterea economica, în anii urmatori. "În acest sens, în traducere libera, etapa dobânzilor mici si a deficitelor mari se apropie de sfârșit", a mai transmis acesta.

Tocmai de aceea, în cazul României este esentiala demararea reformelor structurale, care sa genereze sustenabilitate în planul cresterii economice si în finantele publice. "Succesul implementarii PNRR este un factor esential pentru schimbarea de paradigma", a concluzionat consilierul prezidential, Cosmin Marinescu în analiza publicata pe blogul sau